

V Praze dne 23. října 2013
Č.j.: 1118/14

Stanovisko komise pro hodnocení dopadů regulace

k
návrhu zákona,
kterým se mění zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování,
a související zákony

Úvod

Předložená závěrečná zpráva RIA byla zpracována k návrhu zákona o branné povinnosti a jejím zajišťování. Potřeba nové právní úpravy vyplývá především ze skutečnosti, že stávající branný zákon, již nevyhovuje současné situaci a finančním možnostem ozbrojených sil z pohledu jejich doplňování vojáky v době míru, za stavu ohrožení státu a za válečného stavu. Rámcová struktura odpovídá šabloně pro závěrečnou zprávu RIA obsažené v dokumentu „Obecné zásady pro hodnocení dopadů regulace (RIA)“.

Jak uvádějí předkladatelé při analýze hrotícího se problému, úprava je nezbytná proto, že v důsledku upuštění od koncepce povinného výkonu branné povinnosti v míru (formou základní a náhradní služby a povinných vojenských cvičení) postrádají ozbrojené síly České republiky dostačující systém doplňování své zálohy, a zejména přípravy vojáků v povinné záloze. Ozbrojené síly v mírovém početním složení tak nejsou schopny uspokojivě personálně ani materiálně zajistit své eventuální rozvinutí na válečné počty v případě vnějšího napadení, a tak nejsou plně schopny plnit úkoly ozbrojených sil stanovených § 9 zákona č. 219 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Hloubku problému dále exponuje fakt, že tento systém doplňování zálohy ozbrojených sil a neprovádění výcviku vojáků v povinné záloze se již v současné době ukazuje jako naprosto nepostačující, kdy početní stavy zálohy připravené bránit vlast klesly z počtu 161 000 vojáků v roce 2005 na současných 8 000 vojáků

v záloze; tento počet vojáků v záloze je pro doplňování ozbrojených sil za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu absolutně nedostatečný. V důsledku obecného trendu zhoršování fyzické kondice občanů v produktivním věku navíc autoři předpokládají, že značná část populace podléhající branné povinnosti bude při eventuálním odvodu shledána neschopnou služby.

Hlavním cílem návrhu zákona je zajistit připravenost ozbrojených sil pro plnění úkolů v případě vyhlášení stavu ohrožení státu či válečného stavu. Za tímto účelem novela rozšíří povinný výkon branné povinnosti státními občany České republiky před vyhlášením stavu ohrožení státu nebo válečného stavu, a to zejm. pokud dojde k ohrožení svrchovanosti, územní celistvosti nebo demokratických základů České republiky vnějším napadením.

I v tomto případě stejně jako u související novely o zálohách lze pozitivně ocenit snahu autorů o strukturovaný přístup při zpracování variant řešení, jak překonávat současné důsledky rychlé profesionalizace armády. Obdobný model přípravy vojáků v záloze (rezervistů) je prováděn i v ozbrojených silách některých západních států, a to zejména ve Spolkové republice Německo, Rakousku, Švýcarsku, Velké Británii a USA. Uvedená opatření vychází z koncepce mobilizace ozbrojených sil České republiky, která byla projednána a schválena usnesením vlády České republiky ze dne 23. ledna 2013 č. 51.

Zpravodaj nevyužil možnosti žádat o hlubší přepracování analýz, neboť jsou převážně kvalitativního charakteru.

Závěr

Stávající RIA, která má z pochopitelných důvodů spíše kvalitativní charakter, by měla být doplněna o aspekty, se kterými se dle autorských vyjádření počítá.

S touto výhradou lze předloženou RIA analýzu přijmout a Komise RIA doporučuje tento návrh postoupit k projednání na LRV.

Vypracoval: Prof. Michal Mejstřík

Prof. Ing. Jiřina Jílková, CSc., v. r.
místopředsedkyně komise